گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۷۴۵۳۴
جمعه ۲۲ تیر ۱۴۰۳ ۹:۳۹

آیین های عزاداری ماه محرم در بافق

آئین سنتی «اجَغِه‌زنی» در بافق

آیین‌های عزاداری شهر بافق پیشینه‌ای صد ساله دارند و در هر محله از شهرستان، مردم با آیین‌های خاص به عزاداری امام حسین(ع) می‌پردازند . یکی از این آیین ها سنتی به نام «اجَغِه‌زنی» است .<;br&#۴۷;><br&#۴۷;>

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ، هنر و رسانه گزارش خبر، سنت «اَجَغِه‌زنی» در عزاداری مردم بافق اَجَغه زنی نوعی عزاداری قدیمی مختص شهرستان بافق بوده که خوشبختانه در سال ۱۳۹۵ پیش از آن که به دست فراموشی سپرده شود، با شماره ۱۳۰۶ به ثبت ملی رسیده است.

معروف است که حضرت سیدالشهدا (ع) برای اینکه حجت را بر لشکریان عمر سعد تمام کرده باشند، به معرفی خود پرداخت و از نسب پدری و مادر خویش گفت تا فردای پس از جنگ، عده‌ای به بهانه نشناختن ایشان، خود را تبرئه نکنند و بگویند اگر امام را می‌شناختیم از جنگیدن با او پرهیز می‌کردیم یا حتی او را یاری می‌دادیم.

به همین دلیل امام حسین (ع) با فصاحت و بلاغت تمام، ضمن معرفی خود به بیان اهداف قیام و دلیل بیعت نکردن با یزید پرداخت، در این میان، ولوله‌ای در سپاه شام به وجود آمد، عمر سعد دید اگر چاره‌ای نیندیشد، چه بسا که سپاه شام علیه او بشورند و از جنگیدن با پسر فاطمه (س) سر باز زنند.

این بود که به اطرافیانش دستور داد هر کدام دو قطعه سنگ بردارند و برهم بزنند تا سر و صدا ایجاد کنند و مانع رسیدن صدای امام به سپاهیان شود و برای اینکه دوباره نظم به لشکریان حاکم شود، فریاد برآوردند «او (امام حسین)، پسر کشنده عرب است.»

بخشی از عزاداری مردم بافق ریشه در این واقعه دارد و به ویژه در گذشته دسته‌های اجغه زن، روز عاشورا حرکت می‌کردند که امروزه این سنت به اربعین حسینی و دهه پایانی ماه صفر موکول شده و اجغه زنی یکی از مراسم عزاداری است که با کیفیت خاص انجام می‌شود.

البته این سنت مختص مردم بافق نیست بلکه اکثر شهرهای استان های دیگر هم از این مراسم ها در ایام محرم دارند.

اجغه دو قطعه چوب تراشیده است، به اندازه کف دست و گِرد تراشیده می‌شود.

در زمان گذشته، کولی‌ها این چوب را به خوبی می‌تراشیدند و یا به نوعی خراطی می‌کردند.

دو قطعه چوب گرد تراشیده شده دارای دو زائده با دو فرو رفتگی است که برای در دست گرفتن ایجاد شده و در مراسم عزاداری به هم زده می‌شود و صدایی شبیه به هم خوردن سنگ تولید می‌کند.

به هم زدن چوب‌ها (اجغه) به شیوه خاصی انجام می‌شود به ویژه قدیمی‌ترها در حالتی مانند بالا و پایین پریدن، آنها را به هم می‌زنند، در حالی که یکبار دست راست را از بالا به پایین می‌آورند و دست چپ ثابت می‌ماند و دفعه بعد، عکس این حالت اتفاق می‌افتد.

به خاطر همین شیوه، این بخش از عزاداری برای حضار یا تماشاگران مراسم، حزن و اندوه به دنبال ندارد و فی‌الواقع مردم تماشاگر هستند تا عزادار.

از اجغه زنان هیئت‌های عزادار، مرحوم اصغر عابد و مرحوم حاج خلیل کارگران در بافق معروف بوده‌اند.

نمونه‌ای از اشعار که در سوگواری اجغه زنی خوانده می‌شدند از این قرار است:

ای مهر به پیش مه روی تو ستاره

زخم تن مجروح تو افزون ز شماره

وای زون ز شماره

ای قافله سالار ز جا خیز که بردند

از کوی تو ما را به دف و چنگ و نقاره

وای چنگ و نقاره

برخیز که بردند زسر معجر زینب

او با سر عریان و گروهی به نظاره

وای گروهی به نظاره